

Academic Focus

มิถุนายน 2560

สารบัญ

บทนำ

ความเป็นมาของ Construction Sector
Transparency: CoST ระดับสากล

หลักการพื้นฐานของ Construction Sector
Transparency: CoST

กระบวนการดำเนินงานของ
Construction Sector Transparency: CoST

ความเป็นมาของการสร้างความโปร่งใส
ในโครงการก่อสร้างภาครัฐในประเทศไทย

โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ
ในภาคราชการไทย

ผลของโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ

โครงการลงทุนของภาครัฐที่ดำเนินการตาม

โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ

ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการนำโครงการ

ความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐมาใช้

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

บรรณานุกรม

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

เครื่องมือป้องกันปราบปราม

การทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ:

โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Construction Sector Transparency: CoST)

บทนำ

หากจะกล่าวถึงการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ
ที่เป็นปัญหาระดับประเทศและระดับสากล คงหนีไม่พ้น
การทุจริตคอร์รัปชันในการก่อสร้างภาครัฐ เพราะเป็น
การทุจริตคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงินงบประมาณ
จำนวนมากในการลงทุนขนาดใหญ่ และมีผลกระทบ
โดยตรงต่อประชาชนไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์จาก
โครงการการก่อสร้างภาครัฐไม่ได้เต็มที่ การมีจุดเสี่ยงภัย
ที่เพิ่มขึ้นหากสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ได้มาตรฐานถล่มพังสร้าง
ความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน อีกทั้ง
ยังส่งผลกระทบต่อประเทศเพราะเป็นการทำลาย
ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของประเทศ ซึ่งจะเป็นอุปสรรค
ต่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของประเทศในเวทีโลก

ในระดับสากล “Construction Sector Transparency:
CoST” เป็นเครื่องมือการแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน
ในการก่อสร้างภาครัฐที่ได้รับการยอมรับ เพราะเป็น
กระบวนการที่มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการก่อสร้าง
ขนาดใหญ่ของภาครัฐตามมาตรฐานสากลที่กำหนดให้มี
ผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วม 3 ฝ่าย ประกอบด้วย ภาครัฐบาล
ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เมื่อก้าวในเชิงเปรียบเทียบ
แล้วในหลายแง่มุมของ Construction Sector Transparency:
CoST เหมือนกับการมีธรรมาภิบาล (Good Governance)
การทำธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social
Responsibility in process: CSR in process) และการเป็น
บริษัทภิบาล (Good Corporate Governance) ไปพร้อม
กัน โดยมีสิ่งเชื่อมโยงที่สำคัญคือการเปิดเผยข้อมูล
ที่โปร่งใส รวดเร็ว และทันเวลา

สำหรับประเทศไทย การแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการก่อสร้างภาครัฐจะใช้วิธีตั้งคณะกรรมการขึ้นมาตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันในโครงการก่อสร้างภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในความเป็นจริงวิธีการตรวจสอบเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการสกัดหรือลดการทุจริตคอร์รัปชันในโครงการก่อสร้างภาครัฐ ประเทศไทยจึงนำ Construction Sector Transparency: CoST มาปรับใช้ในโครงการก่อสร้างภาครัฐไทย ในชื่อว่า “โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ” โดยการดำเนินการจะเป็นไปตามสภาพและเงื่อนไขของประเทศไทย

การที่ประเทศไทยพยายามค้นหาเครื่องมือหรือวิธีการสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างภาครัฐ เนื่องจากมุ่งหวังให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุดจากงบประมาณของภาครัฐที่ลงทุนในโครงการก่อสร้างภาครัฐ และเป็นการตอบโจทย์การบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยที่มีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ การที่ประชาชนได้รับบริการจากการลงทุนโครงการก่อสร้างภาครัฐที่มีคุณภาพ ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี และไม่เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างกันในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐในมาตรา 76 หมวด 6 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศในมาตรา 258 หมวด 16 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านการบริหารราชการแผ่นดินโดยให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

อนึ่ง ในบทความนี้ จะกล่าวถึง Construction Sector Transparency: CoST ที่ประเทศไทยนำมาปรับใช้ในชื่อ “โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ” เพื่อมุ่งหวังให้เป็นเครื่องมือในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในการก่อสร้างภาครัฐโดยยึดหลักที่มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสให้เป็นบรรทัดฐานต่อไปในสังคมไทย

ความเป็นมาของ Construction Sector Transparency: CoST ระดับสากล

Construction Sector Transparency: CoST เป็นโครงการที่ริเริ่มโดย Department for international Development ของประเทศอังกฤษภายใต้การสนับสนุนจากธนาคารโลกใน พ.ศ. 2550 โดยในระยะเริ่มต้นได้ถูกนำไปทดลองใช้ทั้งในประเทศที่มีรายได้ต่ำ เช่น มาลาวี แทนซาเนีย แคมเบีย ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น อังกฤษ เยอรมัน ประเทศที่เพิ่งผ่านพ้นความขัดแย้งทางสังคม เช่น เอธิโอเปีย กัวเตมาลา และประเทศที่ภาคประชาสังคมมีบทบาทอย่างมาก เช่น ฟิลิปปินส์ รวมทั้งประเทศที่ภาคประชาสังคมมีบทบาทน้อยมากอย่างเอธิโอเปียและเวียดนาม และเมื่อผ่านการทดลองดังกล่าวแล้ว สรุปได้ว่ากลไกและมาตรฐานตาม Construction Sector Transparency: CoST สามารถนำไปปรับใช้เข้ากับสภาพแวดล้อมอันหลากหลายของแต่ละประเทศได้เป็นอย่างดี จึงได้มีการพัฒนาและยกระดับบทบาทของ Construction Sector Transparency: CoST

เป็นองค์กรสากลที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศใดก็ตามที่ต้องการนำกลไกและมาตรฐานของ Construction Sector Transparency: CoST ไปใช้ในการสร้างความโปร่งใสในภาคการก่อสร้างของประเทศนั้น ๆ โดย Construction Sector Transparency: CoST ในฐานะองค์กรสากลจะทำหน้าที่ ดังนี้

1. ให้ความสนับสนุนและความช่วยเหลือทางเทคนิคและประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญแก่ประเทศต่าง ๆ
2. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินในบางกรณี แก่ประเทศต่าง ๆ ในการวางหลักการ กลไก และมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูล
3. ให้คำแนะนำว่าด้วยการสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบในภาคการก่อสร้าง
4. วางกรอบมาตรฐานสากลที่ใช้สำหรับประเมินและวัดผล
5. แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างประเทศ

Construction Sector Transparency: CoST จะทำหน้าที่เหล่านี้ไปจนกว่าหลักการ กลไก และมาตรฐานของ Construction Sector Transparency: CoST จะถูกแปรเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบ โครงสร้างทางสถาบัน กฎหมาย และวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ และสามารถดำเนินต่อไปได้เองอย่างยั่งยืน Construction Sector Transparency: CoST เปิดกว้างกับทุกประเทศที่ต้องการเข้าร่วมโดยมีการปรับการดำเนินงานอย่างยืดหยุ่น ปัจจุบันมีสมาชิก 14 ประเทศ ได้แก่ อัฟกานิสถาน เอลซัลวาดอร์ เอธิโอเปีย กัวเตมาลา ฮอนดูรัส มาลาวี ฟิลิปปินส์ แทนซาเนีย ยูกันดา ยูเครน เวียดนาม แคมเบีย อังกฤษ และไทย Construction Sector Transparency: CoST จึงเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ของภาครัฐ โดยมุ่งสร้างความโปร่งใสด้วยการวางระบบให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ของรัฐสู่สาธารณชนในทุก ๆ ระยะสำคัญของการดำเนินงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ (มานะ นิมิตรมงคล, 2558; เอกสารแนะนำ CoST: Construction Sector Transparency Initiative “โครงการเพื่อความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ”, ม.ป.ป.)

หลักการพื้นฐานของ Construction Sector Transparency: CoST

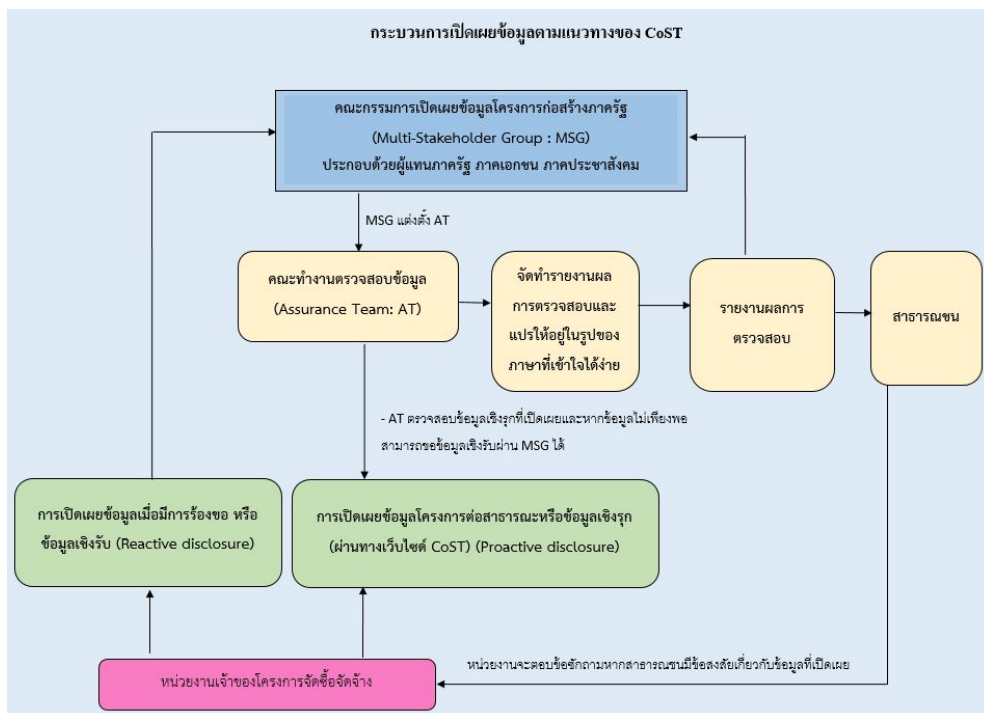
1. ความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลในขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการก่อสร้างของภาครัฐ โดยต้องมีการสร้างกลไกเปิดเผยข้อมูลที่ดี อาจจะมีข้อตกลงได้ว่าข้อมูลประเภทใดควรเปิดเผยหรือไม่เปิดเผย
2. การทำให้เกิดการทำงานเป็นระบบ (System) หมายถึง การสร้างระบบการเปิดเผยข้อมูลในทุกขั้นตอน เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่าข้อมูลที่ถูกรับเปิดเผยออกมาน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
3. การมีส่วนร่วม (Involvement) หมายถึง การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการร่วมกันตรวจสอบข้อมูลการก่อสร้างของภาครัฐ โดยรัฐบาลจะต้องรับผิดชอบและตัดสินใจจัดการให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะไม่มีทางที่ภาคส่วนเดียวจะขับเคลื่อนได้สำเร็จ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะต้องเข้าร่วมกันอย่างจริงจัง เช่น ร่วมประเมินข้อมูลต่าง ๆ ว่าถูกต้องจริงหรือไม่ หรือตั้งคำถามเพิ่มเติมในเรื่องที่มีข้อสงสัยอยู่ เป็นต้น (มานะ นิมิตรมงคล, 2558)

กระบวนการการดำเนินงานของ Construction Sector Transparency: CoST

1. กระบวนการจัดตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลโครงการก่อสร้างภาครัฐ (Multi-Stakeholder Group: MSG) ภาครัฐจะต้องเริ่มต้นจัดตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อเป็นหน่วยหลักในการขับเคลื่อนความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐในทางปฏิบัติ โดยร่วมมือกันภายใต้หลักการการมีส่วนร่วม เท่าเทียม และเคารพซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเป็นพื้นที่ที่ทำให้ผู้แทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถมาทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนสิ่งที่เป็นวัตถุประสงค์ร่วมกันของทุกฝ่ายคือการลดความสูญเสียจากการบริหารจัดการที่ผิดพลาดหรือด้วยประสิทธิภาพและการรั่วไหลจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งต้องการให้เงินงบประมาณของประเทศถูกใช้จ่ายไปอย่างมีคุณค่าสูงสุด

2. กระบวนการจัดทำรายงานการศึกษาขอบเขตรายละเอียด (Scoping Study) ตามแนวทาง Construction Sector Transparency: CoST ซึ่งแต่ละประเทศสมาชิกต้องมีการจัดทำรายงานการศึกษาขอบเขตรายละเอียด เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมและระดับของการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละประเทศสมาชิกในปัจจุบัน รายงานนี้จะประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปรับใช้ Construction Sector Transparency: CoST กับบริบทของแต่ละประเทศสมาชิก และจะทำให้ทราบถึงระดับความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการดำเนินการตาม Construction Sector Transparency: CoST ในการก่อสร้างภาครัฐ

3. กระบวนการเปิดเผยข้อมูล (Disclosing Process) เป็นการเปิดเผยข้อมูลตามแนวทาง Construction Sector Transparency: CoST ที่ปรับใช้กับบริบทของแต่ละประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลที่เปิดเผยตามที่กำหนด (Proactive) และข้อมูลที่เปิดเผยเมื่อมีการร้องขอ (Reactive)

ภาพที่ 1 ผังกระบวนการเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางของ CoST

ที่มา: กระบวนการเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางของ CoST. โดย กรมบัญชีกลาง, ม.ป.ป..

4. กระบวนการจัดตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อมูล (Assurance Team: AT) ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในแต่ละโครงการก่อสร้างภาครัฐที่ใช้มาตรการ Construction Sector Transparency: CoST คณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลโครงการก่อสร้างภาครัฐจะแต่งตั้งคณะทำงานประจำโครงการที่เรียกว่า คณะทำงานตรวจสอบข้อมูลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ที่จำเป็นต่อโครงการก่อสร้างภาครัฐนั้น ๆ เช่น วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี ซึ่งจะต้องมีความเป็นอิสระ มีความเป็นกลาง และไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการนั้น ๆ เพื่อทำหน้าที่ศึกษา ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินข้อมูลที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของโครงการ ตลอดจนติดตาม รวบรวม และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับมาจากการเปิดเผย แล้วจัดทำให้เป็นหมวดหมู่ในรูปของภาษาหรือข้อมูลที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ทุกคนสามารถอ่านทำความเข้าใจได้อย่างชัดเจนครบถ้วน แล้วส่งให้คณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลโครงการก่อสร้างภาครัฐและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบก่อนที่จะเผยแพร่สู่สาธารณะ เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลเหล่านี้เรียกร้องให้เกิดการเอาผิดกับผู้มีส่วนที่รับผิดชอบได้ในกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้นกับโครงการก่อสร้างภาครัฐ และในกรณีที่พบความพยายามใด ๆ หรือการกระทำใด ๆ ที่ละเมิดข้อตกลงหรือเงื่อนไขของโครงการ จะมีการรายงานเหตุให้สาธารณชนได้ทราบเพื่อมาร่วมระดมความรู้ในการติดตาม ตรวจสอบ เพิ่มเติม หรือให้ข้อเสนอแนะหรือร่วมกันกดดันแทรกแซงตามแต่กรณี

เห็นได้ว่า การดำเนินงานของ Construction Sector Transparency: CoST มีการวางระบบการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างในทุกกระยะการดำเนินงาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เปิดเผย

ความเป็นมาของการสร้างความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐในประเทศไทย

ความเป็นมาของ Construction Sector Transparency: CoST ในประเทศไทยเริ่มต้นในภาครัฐวิสาหกิจไทย โดยคณะกรรมการนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ได้มอบหมายให้คณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ (คตร.) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ริเริ่มนำ Construction Sector Transparency: CoST หรือเรียกอีกชื่อว่า “โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ” มาใช้ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2557 ทางสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ จึงได้หาข้อมูลและหารือร่วมกับทางองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันแล้วยื่นหนังสือแสดงความจำนงสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก Construction Sector Transparency: CoST ต่อมาคณะกรรมการของ Construction Sector Transparency: CoST ได้มีมติอนุมัติให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557

หลังจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจทำหน้าที่เป็นเลขานุการของโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐในประเทศไทย โดยจัดตั้งทีมตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องเปิดเผย และจัดทำรายงานสรุป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจร่วมกับองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันประเทศไทยศึกษาแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลของโครงการก่อสร้างว่าจะจัดทำในรูปแบบใด มีขั้นตอนอย่างไรให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร และดำเนินการจัดทำรายงานการศึกษาขอบเขตรายละเอียด (Scoping Study) เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมและระดับของการเปิดเผยข้อมูลในประเทศไทย

ในปัจจุบัน ซึ่งรายงานนี้จะให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปรับใช้โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐกับบริบทของประเทศไทย และจะทำให้ทราบถึงระดับความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการดำเนินโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐในประเทศไทย

ต่อมาในวันที่ 1 ตุลาคม 2557 คณะกรรมการนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจได้มีมติให้โครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ 2 ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโครงการนำร่องโครงการแรกในโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอดังกล่าวในวันที่ 2 ธันวาคม 2557 (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ, ม.ป.ป.) ทั้งนี้ คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ได้รับทราบการพัฒนาเครื่องมือป้องกันปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และได้กำหนดให้โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำหรับการป้องกันปราบปรามการทุจริตในภาครัฐในวันที่ 14 มกราคม 2558

โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐในภาคราชการไทย

หลังจากรัฐบาลได้สั่งการให้มีการนำโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐมาใช้ในภาครัฐวิสาหกิจ เพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดความโปร่งใสในการลงทุนของภาครัฐวิสาหกิจอย่างยั่งยืนแล้วนั้น ต่อมาในวันที่ 10 มกราคม 2560 คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติอนุมัติและเห็นชอบแนวทางการดำเนินงานโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยมีหลักการสร้างความโปร่งใสโดยวางระบบให้มีการเปิดเผยข้อมูล และมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในโครงการก่อสร้างภาครัฐในภาคราชการไทย ดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (CoST Committee)

คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐประกอบด้วยผู้แทนจากทุกภาคส่วนทำหน้าที่เป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของประเทศไทยจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จำนวน 15 คน¹ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูล และกลไกอื่นในการเสริมสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) พิจารณาดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐในลักษณะเชิงรุกเพื่อมุ่งเน้นการป้องกันการทุจริต เช่น การซักซ้อมความเข้าใจที่ถูกต้องแก่หน่วยงาน

¹ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธาน โดยมีอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นรองประธานคนที่ 1 รองประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) เป็นรองประธานคนที่ 2 กรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน ผู้แทนองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ผู้แทนองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย ผู้แทนสถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่ปรึกษา/รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและช่วยเลขานุการ

ผู้รับผิดชอบก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อไม่ให้เกิดการร้องเรียนในภายหลังซึ่งอาจส่งผลให้โครงการเกิดความล่าช้าได้

2) ประสานการดำเนินการกับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการในปัจจุบันเพื่อให้มีความเข้าใจที่สอดคล้องตรงกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ รวมทั้งเพื่อพัฒนามาตรฐานในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐให้มีความเหมาะสม

3) ประสานการดำเนินการกับคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต (Anti-Corruption Committee) เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (CoST) และระบบข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ให้ประชาชนเข้าใจในรายละเอียดของการดำเนินการดังกล่าว

4) รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติทราบทุก ๆ 3 เดือนเพื่อกำกับดูแลการดำเนินการในภาพรวมให้เป็นไปตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตต่อไป

2. หลักการกรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ
ประกอบด้วย

1) การพิจารณาคัดเลือกโครงการ ประกอบด้วย

- (1) เป็นโครงการก่อสร้างที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อสาธารณชนในวงกว้าง
- (2) เป็นโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ
- (3) เป็นโครงการก่อสร้างที่มีวงเงินตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป

2) การเปิดเผยข้อมูลโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการที่เข้าร่วมจะต้องเปิดเผยข้อมูลตลอดระยะเวลาโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) การเปิดเผยข้อมูลโครงการต่อสาธารณะหรือข้อมูลเชิงรุก (Proactive Disclosure) (แบบไม่ต้องมีการร้องขอ) ตั้งแต่กระบวนการจัดทำและนำเสนอโครงการ การเตรียมพร้อมของโครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินการโครงการ และหลังเสร็จสิ้นโครงการ โดยมีรายละเอียดข้อมูลโครงการที่ต้องจัดส่งจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการจำนวน 39 รายการ ดังนี้

ตารางที่ 1 รายละเอียดข้อมูลโครงการที่ต้องจัดส่งจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการจำนวน 39 รายการ

รายละเอียดข้อมูลโครงการที่ต้องจัดส่งจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการจำนวน 39 รายการ	
<ul style="list-style-type: none"> ● รายละเอียดข้อมูลกระบวนการจัดทำและนำเสนอโครงการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ 2. รายละเอียดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ 3. ชื่อโครงการ 4. สถานที่ตั้งของโครงการ 5. วัตถุประสงค์โครงการ 6. รายละเอียดโครงการ

รายละเอียดข้อมูลโครงการที่ต้องจัดส่งจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการจำนวน 39 รายการ	
<ul style="list-style-type: none"> ● รายละเอียดข้อมูลการเตรียมความพร้อมของโครงการ 	7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ 8. รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม 9. ผลกระทบในการเวนคืนที่ดิน 10. รายละเอียดในการติดต่อเจ้าหน้าที่และหน่วยงานเจ้าของโครงการ 11. แหล่งเงินงบประมาณ 12. งบประมาณโครงการ 13. วันที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณโครงการ
<ul style="list-style-type: none"> ● รายละเอียดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง 	14. ชื่อหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้าง 15. รายละเอียดในการติดต่อของหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้าง 16. ขอบเขตงาน (TOR) 17. วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง 18. ประเภทของสัญญา 19. สถานะปัจจุบันของสัญญา 20. จำนวนบริษัทที่เข้าร่วมประกวดราคา 21. ราคากลาง 22. หน่วยงานบริหารสัญญา 23. ชื่อสัญญา 24. ชื่อบริษัทที่ได้สัญญา 25. มูลค่าของสัญญา 26. ขอบเขตงานตามสัญญา 27. วันเริ่มต้นสัญญาและระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญา
<ul style="list-style-type: none"> ● รายละเอียดข้อมูลในช่วงการดำเนินการโครงการ 	28. การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสัญญา 29. มูลค่าของสัญญาที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 30. การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาดำเนินการตามสัญญา 31. การเปลี่ยนแปลงขอบเขตสัญญา 32. เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสัญญา 33. เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงขอบเขตและระยะเวลาดำเนินการตามสัญญา

รายละเอียดข้อมูลโครงการที่ต้องจัดส่งจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการจำนวน 39 รายการ	
<ul style="list-style-type: none"> ● รายละเอียดข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ 	34. สถานะโครงการ 35. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการ 36. วันที่โครงการเสร็จสมบูรณ์ 37. ขอบเขตงานเมื่อเสร็จสมบูรณ์ 38. เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงโครงการ 39. การตรวจสอบและรายงานการประเมินผลโครงการ

ที่มา: เรียบเรียงมาจาก “การเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางของ CoST” โดย กรมบัญชีกลาง, ม.ป.ป..

(2) การเปิดเผยข้อมูลเมื่อมีการร้องขอหรือข้อมูลเชิงรับ (Reactive Disclosure) (แบบมีการร้องขอ) เป็นข้อมูลที่หน่วยงานเจ้าของโครงการจะเปิดเผยเมื่อมีการร้องขอ โดยแบ่งเป็นรายละเอียดของโครงการ (Project Information) และรายละเอียดของสัญญา (Contract Information) ดังนี้

ตารางที่ 2 รายละเอียดของโครงการ (Project Information) และรายละเอียดของสัญญา (Contract Information)

รายละเอียดของโครงการ (Project Information)	รายละเอียดของสัญญา (Contract Information)
1. รายละเอียดของโครงการที่จะต้องเปิดเผยในขั้นตอน กระบวนการจัดทำและนำเสนอโครงการ และการเตรียมการ (Identification and Preparation) ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - แผนการดำเนินงานระยะยาวและงบประมาณ - รายละเอียดโครงการโดยย่อหรือการศึกษาความเป็นไปได้ - การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม - แผนการเวนคืนและการจ่ายค่าชดเชย - เจ้าหน้าที่โครงการและหน้าที่ - ข้อตกลงทางการเงิน - แผนการจัดซื้อจัดจ้าง - การอนุมัติโครงการ 	1. รายละเอียดของสัญญาที่จะต้องเปิดเผยในขั้นตอน จัดซื้อจัดจ้าง (Procurement) ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่ประสานงานและหน้าที่ - วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง - เอกสารประกวดราคา - ผลประเมินการประกวดราคา - รายงานการออกแบบโครงการ
2. รายละเอียดของโครงการที่จะต้องเปิดเผยเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Completion) ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - รายงานความคืบหน้าการดำเนินงาน - การเปลี่ยนแปลงงบประมาณ - รายงานปิดโครงการ 	2. รายละเอียดของสัญญาที่จะต้องเปิดเผยในขั้นตอน การทำสัญญา (Contract) ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - สัญญาการซื้อขายและเงื่อนไขของสัญญา - รายละเอียดการจดทะเบียนและเจ้าของบริษัท - คุณสมบัติและแบบก่อสร้าง

รายละเอียดของโครงการ (Project Information)	รายละเอียดของสัญญา (Contract Information)
<ul style="list-style-type: none"> - รายงานการประเมินโครงการ - รายงานการตรวจสอบทางเทคนิค - รายงานการตรวจสอบทางการเงิน 	
	<p>3. รายละเอียดของสัญญาที่จะต้องเปิดเผยในขั้นตอนการดำเนินการ (Implementation) ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายการที่มีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข - รายการที่อนุมัติเพิ่ม - รายงานการตรวจสอบคุณภาพ - บันทึกการเบิกจ่ายหรือใบรับรองการชำระเงิน - การแก้ไขสัญญา

ที่มา: เรียบเรียงมาจาก “การเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางของ CoST” โดย กรมบัญชีกลาง, ม.ป.ป..

3) ช่องทางการเปิดเผยข้อมูล สำหรับช่องทางการเปิดเผยข้อมูลของส่วนราชการให้เปิดเผยผ่านทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง ส่วนของรัฐวิสาหกิจให้เปิดเผยผ่านทางเว็บไซต์ของแต่ละหน่วยงาน โดยจะมีการเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง และในอนาคตจะมีการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเปิดเผยข้อมูลโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐไว้ที่เว็บไซต์เดียวกัน

4) คณะทำงานตรวจสอบข้อมูล (Assurance Team) หลักการของโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ กำหนดให้มีคณะทำงานตรวจสอบข้อมูลที่เปิดเผยโดยหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะทำงานตรวจสอบข้อมูลที่จะมีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเปิดเผย และแปลข้อมูลให้อยู่ในรูปของภาษาที่เข้าใจง่าย รวมทั้งประสานงานกับฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐในการขอข้อมูลจากเจ้าของโครงการและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบด้วย ซึ่งหากพบความไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนของข้อมูลจะต้องรายงานให้คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐพิจารณาด้วย

5) การประเมินผล มีการติดตามประเมินสภาพปัจจุบัน (Current Level) ของการเปิดเผยข้อมูลโครงการก่อสร้างภาครัฐในด้านต่าง ๆ เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสามารถเปรียบเทียบความก้าวหน้าหรือหยุดนิ่ง กระทั่งถอยหลัง ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการประเมินความเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของความโปร่งใสที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่ใช้โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ

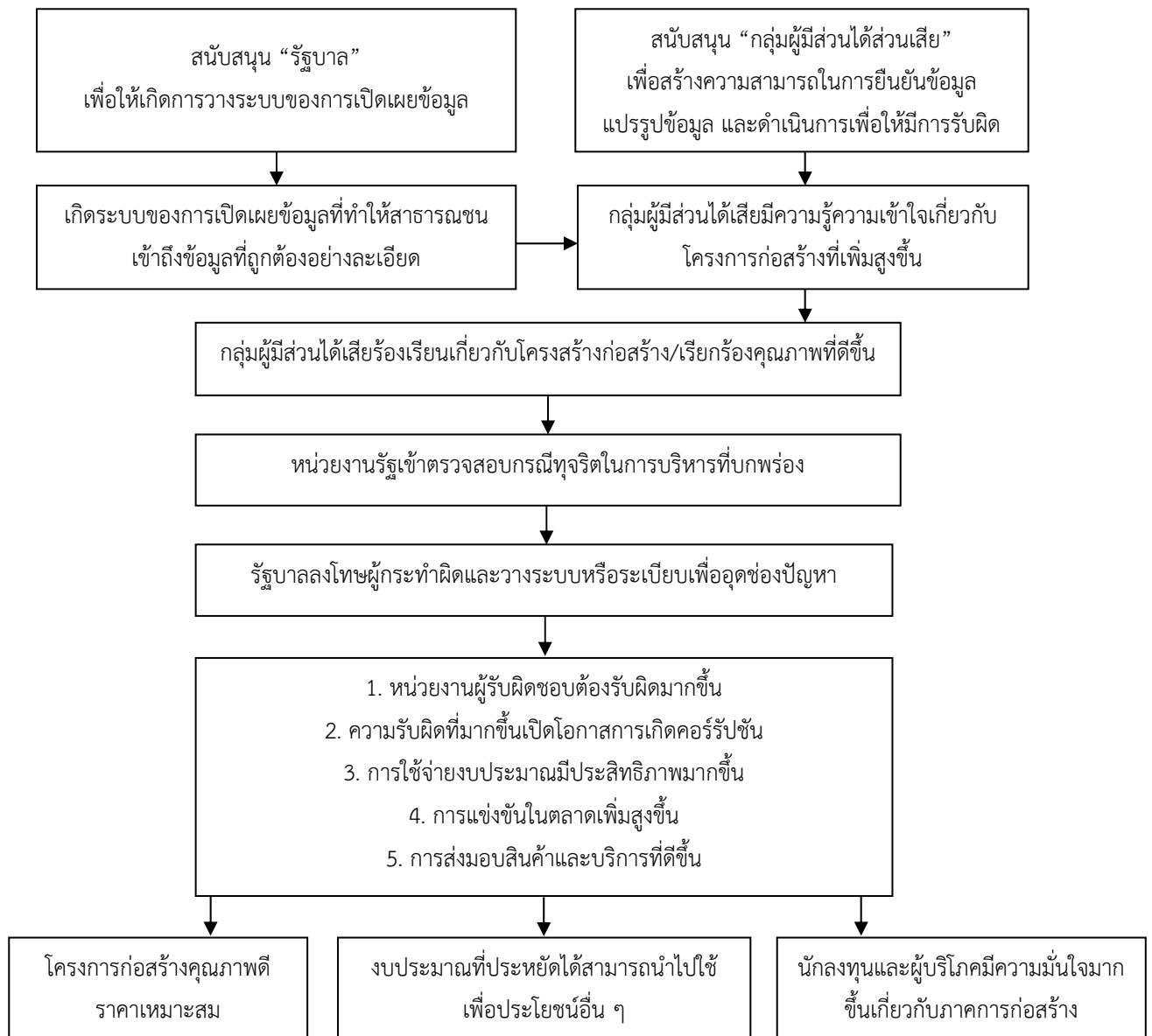
3. งบประมาณดำเนินการโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ

สำหรับงบประมาณดำเนินการโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ ให้กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อขอทำความเข้าใจความตกลงในรายละเอียดกับสำนักงบประมาณอีกครั้งหนึ่ง ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ และให้กระทรวงการคลัง รับความเห็นของกระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงบประมาณเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้

ให้กับผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำเนินการโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ
สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใส
ในการก่อสร้างภาครัฐที่มาจากทุกภาคส่วนควรกำหนดให้เหมาะสมและไม่ขัดกับหลักความมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียไป
พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผลของโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ

การนำโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐมาใช้ในภาคราชการไทย ทำให้เกิดผลตามแผนผัง
ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนผังแสดงลำดับการให้ผลของโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ

ที่มา: เอกสารแนะนำ CoST: Construction Sector Transparency Initiative “โครงการเพื่อความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ”, ม.ป.ป..

โครงการลงทุนของภาครัฐที่ดำเนินการตามโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ

1. โครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ 2 มูลค่าโครงการ 62,503 ล้านบาท ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (เข้าร่วมเป็นโครงการต้นแบบนำร่องขนาดใหญ่ของรัฐวิสาหกิจ และสามารถลดงบประมาณการก่อสร้างกว่า 9,000 ล้านบาท)
2. โครงการบรรเทาอุทกภัย อ.หาดใหญ่ มูลค่าโครงการ 6,500 ล้านบาท ของกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. โครงการก่อสร้างทางวิ่งทางขับท่าอากาศยานเบตง มูลค่าโครงการ 1,500 ล้านบาท ของกรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม
4. โครงการก่อสร้างอาคารสถาบันโรคผิวหนังพร้อมเรือถอน มูลค่าโครงการ 1,067 ล้านบาท ของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
5. โครงการทางพิเศษสายพระราม 3 – ดาวคะนอง – วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครด้านตะวันตก มูลค่าโครงการ 31,137 ล้านบาท ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.)

ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการนำโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐมาใช้

1. ภาครัฐ เมื่อมีความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ จะทำให้ภาครัฐสามารถประหยัดงบประมาณที่ใช้ในการลงทุนก่อสร้างภาครัฐ เพราะจะช่วยลดช่องทางการหาประโยชน์ของผู้มีอำนาจ เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในทุกมิติ ส่งผลให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น โครงสร้างพื้นฐานมีคุณภาพมากขึ้น ภาครัฐสามารถนำงบประมาณที่เหลือไปใช้ในภารกิจทางเศรษฐกิจและสังคมอื่น ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนต่อการทำธุรกิจในประเทศ

2. ภาคธุรกิจ ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเท่าเทียม การทำสัญญาทางธุรกิจที่มีราคาเหมาะสมและมีคุณภาพ สภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการลงทุน ทำให้การลงทุนมีความคุ้มค่ายิ่งขึ้นและผลตอบแทนต่อการลงทุนเพิ่มขึ้น เพราะสามารถคาดเดาและลดความเสี่ยงได้

3. ภาคประชาสังคม/ประชาชน เมื่อมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลและตรวจสอบของภาคประชาสังคม ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบมากขึ้น และประชาชนก็จะได้รับประโยชน์จากภาษีที่เสียไปอย่างเต็มที่ ได้รับบริการที่ดีขึ้น และมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยมากขึ้น

โดยสรุป การนำโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐมาใช้ในการก่อสร้างของภาครัฐไทย จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณให้มีความคุ้มค่า และยกระดับความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐของประเทศ รวมถึงเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคเอกชนที่จะเข้าร่วมเสนองานโครงการก่อสร้างของรัฐว่าเกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศอย่างแท้จริง

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากการที่ Construction Sector Transparency: CoST ได้ผ่านการพิสูจน์มาแล้วว่านำไปใช้ได้ โดยเกิดผลสัมฤทธิ์ แม้ในประเทศที่มีความต่างทางการเมือง สังคม หรือกรอบกฎหมาย เพราะ Construction Sector Transparency: CoST ยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้สามารถปรับมาตรฐานระดับโลกที่ถูกกำหนดไว้ ให้เข้ากับบริบทของแต่ละประเทศ ดังที่เห็นได้จากการผ่านการทำโครงการทดลองในแต่ละประเทศ ประเทศไทย จึงมีความมั่นใจในระบบ Construction Sector Transparency: CoST ว่าจะสามารถตรวจสอบและ ดำเนินการให้เกิดความโปร่งใสขึ้นได้อย่างแน่นอน เพราะจากตัวอย่างจากประเทศอื่นที่เป็นประเทศกำลัง พัฒนาเช่นเดียวกับประเทศไทย เช่น ฟิลิปปินส์ เวียดนาม หลังจากการนำระบบนี้มาใช้ เห็นได้ชัดว่าการทุจริต คอร์รัปชันลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน

Construction Sector Transparency: CoST เป็นความร่วมมือในระดับนานาชาติ ที่มุ่งช่วยให้ ประเทศต่าง ๆ ที่สมัครเข้าร่วมโครงการวางระบบในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างที่มาจากเงินภาษี ในประเทศของตน โดยจะช่วยให้การสนับสนุนความรู้หรือแม้กระทั่งเงิน เพื่อตั้งไข่งกว่าประเทศนั้น ๆ จะสามารถพัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสมกับสภาพโครงสร้างทางกฎหมาย สถาบันของประเทศ และสามารถดำเนินต่อไปได้ในระยะยาว เพื่อให้ได้มาตรฐานและได้ผลลัพธ์ในระดับที่น่าพอใจ

การสร้างกลไกและมาตรฐานในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างภาครัฐ จะเป็นการวางระบบ ให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างสู่สาธารณชนในทุก ๆ ระยะสำคัญ การวางระบบดังกล่าว จะเน้นให้การใช้งานที่สามารถใช้ได้จริง และเหมาะสมต่อบริบทของแต่ละประเทศที่เข้าร่วมโครงการ อีกทั้ง ยังให้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและอาจนำไปผนวกรวมเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของรัฐ ในระยะยาวได้ ซึ่ง Construction Sector Transparency: CoST สามารถตอบโจทย์ได้ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต ข้อมูล การเก็บข้อมูล การบริหารข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูลให้ถูกต้องได้มาตรฐาน ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการเปิดเผยนี้มักจะละเอียดและมาจากหลายทิศหลายทาง Construction Sector Transparency: CoST จึงวางระบบสำหรับรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลพวกนี้ และแปรให้อยู่ในรูปแบบที่ทุกคน จะเข้าใจได้ เพื่อที่เมื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นข้อมูลแล้ว จะได้เห็นภาพทันทีว่าตนจะได้จะเสียอย่างไร และ จะสามารถเอาข้อมูลไปดำเนินการต่อได้ เรียกได้ว่าระบบของ Construction Sector Transparency: CoST นั้น ไม่ได้หยุดอยู่แค่การเปิดเผยข้อมูลเฉย ๆ แต่จะพยายามทำให้การเปิดเผยนั้น นำไปสู่การเรียกร้อง ให้เกิดการเอาผิดในกรณีที่มีเหตุผิดปกติ ซึ่งนั่นเองจะทำให้ความผิดปกติลดลง ในขณะที่ความมีประสิทธิภาพ ของการก่อสร้างภาครัฐจะยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คู่มาพร้อมกับเงินภาษีขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถกล่าวได้ว่า CoST นั้นมีไว้ เพื่อลด cost ของโครงการก่อสร้างภาครัฐต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/คณะกรรมการเปิดเผย ข้อมูลโครงการก่อสร้างภาครัฐ (Multi-Stakeholder Group: MSG) จะเป็นผู้ดำเนินการโดยเป็นแม่งานหลัก ในการวางระบบในแต่ละประเทศ คณะกรรมการนี้จะต้องมีคนครบทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อที่ว่ากรวางระบบใด ๆ จะได้เป็นไปท่ามกลางการตรวจสอบและการประเมินผลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ กัน เช่น ภาคประชาสังคม ก็ย่อมจะสนใจเรื่องคุณภาพและความปลอดภัยของโครงการ ผลกระทบต่อการย้ายที่อยู่ ความล่าช้า หรือการใช้จ่ายเงินบานปลาย ภาคเอกชนก็เน้นเรื่องความเป็นธรรมในกระบวนการเสนอราคาและ

จัดซื้อจัดจ้าง การบริหารสัญญา การจ่ายเงิน ความเสี่ยงต่อธุรกิจและการลงทุน ภาครัฐก็ต้องระวังเรื่องประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ การปฏิบัติตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง ผลประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจ ส่วนผู้ให้ก็ย่อมต้องห่วงเรื่องความเป็นไปได้ของโครงการ ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพย์สินของโครงการ เป็นต้น นอกจากนี้ประโยชน์ด้านการตรวจสอบแล้ว เมื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายได้มาร่วมกันดำเนินการตั้งแต่ต้น จึงปรากฏว่าการวางมาตรการและการวางระบบต่าง ๆ ของ Construction Sector Transparency: CoST มักเป็นไปได้โดยแยบยลสอดคล้องกับสถานะ และเหตุปัจจัยรายล้อมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการทุกฝ่าย ไม่เป็นมาตรการคิดด้านเดียว ทำให้มาตรการต่าง ๆ สามารถใช้ได้จริง และมักปรากฏว่ามีอายุยืนนาน และยังคงอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งหลาย

ในแต่ละประเทศเมื่อเข้าโครงการ Construction Sector Transparency: CoST แล้ว ข้อมูลหลายอย่างที่ไม่เคยมีการเปิดเผยก็กลายเป็นถูกเปิดเผย ซึ่งบางครั้งถึงกับนำไปสู่การแก้กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการปรับโครงสร้างหน่วยงานของรัฐบาลเลยทีเดียว เช่น ในกรณีของมาลาวีนัน พอข้อมูลเปิดเผยออกมาทำให้เห็นว่าโปรเจกต์ก่อสร้างนั้นล่าช้าถึง 97% ส่วนงบก็บานปลายไปถึง 6% กระทรวงที่รับผิดชอบก็ถูกตรวจสอบจนพบว่ากำลังของกระทรวงนั้นไม่พอแก่งานในมือ สุดท้ายจึงมีการแบ่งแยกหน้าที่กระทรวงเสียใหม่เพื่อกระจายงาน รวมทั้งยังมีการแก้กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างให้มีการเปิดเผยข้อมูลทุกอย่างตามที่ Construction Sector Transparency: CoST กำหนด หรืออย่างในกรณีของอังกฤษ ซึ่งอะไรต่าง ๆ ค่อนข้างดีอยู่แล้ว ก็ยังได้ประโยชน์จากระบบการเปิดเผยข้อมูลในการนำราคาโครงการไปเปรียบเทียบกับราคาของนานาชาติเพื่อจะได้เป็นแนวพัฒนาความคุ้มค่าของโครงการให้มันดียิ่งขึ้นไปอีก

สำหรับประเทศไทยการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในภาครัฐสะท้อนถึงวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ขาดธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของภาครัฐ โดยเฉพาะที่ผ่านมามีปัญหาการก่อสร้างภาครัฐที่ไม่โปร่งใสส่งผลกระทบต่อเนื่องและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว ในปัจจุบันรัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่เน้นการป้องกันปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยถือว่าเป็นวาระสำคัญและเร่งด่วนของประเทศที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจัง

การผลักดันการป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในการก่อสร้างภาครัฐมีมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันที่ได้มีการนำโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐมาใช้ในประเทศไทย ถือเป็นกรณีรูปการบริหารราชการแผ่นดินครั้งสำคัญของประเทศที่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ของภาครัฐ และนับว่าเป็นการเริ่มต้นของวัฒนธรรมการดำเนินโครงการก่อสร้างของภาครัฐอย่างโปร่งใส เปิดกว้าง และยอมรับการมีส่วนร่วมคิด ร่วมตรวจสอบโดยภาคประชาชน อีกทั้งเป็นส่วนหนึ่งของการวางอนาคตในการตรวจสอบความโปร่งใสโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐต่อไป นอกจากการตรวจสอบโดยภาคประชาชนแล้ว โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐยังมีลักษณะเป็นมาตรการที่บังคับให้เปิดเผยด้วยรูปแบบและวิธีการเฉพาะตัว และให้มีการเปิดเผยในระดับที่มากเพียงพอตามมาตรฐานสากล ซึ่งนับว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่เหมาะสมในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในการก่อสร้างภาครัฐของประเทศไทย เพราะเป็นการสร้างความโปร่งใสด้วยมาตรการที่ออกแบบมาสำหรับการก่อสร้างของ

ประเทศไทยโดยเฉพาะ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่เพิ่มความโปร่งใสในทุก ๆ ขั้นตอนของโครงการก่อสร้างภาครัฐ ซึ่งความโปร่งใสจะเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่จะช่วยลดการจัดการที่ไม่ดีและการทุจริตคอร์รัปชันต่าง ๆ ช่วยเพิ่มความคุ้มค่าของการใช้เงินงบประมาณ และสุดท้ายส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนไม่ว่าจะเป็นถนนที่ดีขึ้น โรงเรียนที่ดีขึ้น หรือโรงพยาบาลที่ดีขึ้น เป็นต้น ซึ่งสิ่งที่น่าสนใจของการทำงานในโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ คือ การมีระบบการเปิดเผยข้อมูลโครงการของภาคราชการ รวมถึงภาครัฐวิสาหกิจทั้งหมด โดยหวังว่าการเปิดเผยข้อมูลจะทำให้การดำเนินการโครงการเป็นไปอย่างโปร่งใสและลดปัญหาการต่อต้าน จากความเข้าใจข้อมูลคลาดเคลื่อน ซึ่งประเด็นการเปิดเผยข้อมูลถือว่าเป็นประเด็นที่มีการเรียกร้องกันมานาน สำหรับผู้ที่ต้องการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ และสร้างผลกระทบในวงกว้าง

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐว่าใช้วิธีกำหนดให้มีข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างประเภทใดบ้างที่หน่วยงานต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ แล้วให้หน่วยงานไปปฏิบัติตามเอง โดยไม่ต้องมีบุคคลเข้าไปนั่งร่วมการประชุมต่าง ๆ เหมือนวิธีข้อตกลงคุณธรรม วิธีนี้สามารถส่งการให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามได้ ไม่ต้องใช้คนเข้าไป แต่จะใช้ไม่ได้ผลกับโครงการก่อสร้างที่มีผู้จ้องหมายตาไว้แล้วว่าเป็นเป้าหมายชิ้นใหญ่ที่จะแสวงหาประโยชน์ให้ได้ เพราะหน่วยงานนั้นอาจถูกครอบงำให้เปิดเผยข้อมูลสำคัญ ๆ โดยอ้างอุปสรรคต่าง ๆ ได้ตลอด เช่น โครงการหนึ่งที่เข้าร่วมโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ มาปีกว่าแล้ว เมื่อไม่นานมานี้เพิ่งจะเปิดเว็บไซต์ออกข่าวสาร ซึ่งข้อมูลที่เพิ่งเปิดก็ปรากฏว่างานไปถึงขั้นได้ผู้รับเหมามูลค่าเป็นหมื่นล้านไปแล้ว เป็นต้น

ทั้งนี้ ปัจจัยที่จะสนับสนุนให้โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐประสบความสำเร็จประกอบด้วย

- 1) การติดตามและตรวจสอบอย่างจริงจังจากประชาชน
- 2) การรับเรื่องไปจัดการต่อของหน่วยงานตรวจสอบต่าง ๆ เนื่องจากโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐเป็นเพียงการเปิดเผยข้อมูลเท่านั้น
- 3) การทำงานของสื่อมวลชนที่มีอิสระ พร้อมทำหน้าที่ตรวจสอบ ติดตาม โดยปราศจากอิทธิพลใด ๆ
- 4) การออกกฎหมายที่เอื้อต่อโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐและความโปร่งใส เช่น ต้องปกป้องบุคคลที่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
- 5) ความต่อเนื่องของโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ โดยมีการขยายผลจากโครงการนำร่องต่อไป

โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบที่ไม่เคยมีมาก่อนในประเทศไทยจึงมีคุณประโยชน์มาก และต้องเป็นเรื่องกระทำต่อเนื่องอย่างยั่งยืน เพื่อเสริมธรรมาภิบาลในการพัฒนาโครงการก่อสร้างภาครัฐ มิใช่เปลี่ยนไปตามวาระการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ อีกทั้งต้องมีการสนับสนุนโดยองค์กรวิชาชีพที่เข้มแข็งอย่างเช่น วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (วสท.) และสมาคมองค์กรวิชาชีพอื่น ๆ ด้วย อาทิ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมวิศวกรที่ปรึกษาแห่งประเทศไทย และสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างแห่งประเทศไทย เป็นต้น

อนึ่ง นอกจากโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐและข้อตกลงคุณธรรมแล้ว ยังมีมาตรการความโปร่งใสในงานก่อสร้างของเกาหลี (Clean Construction System: CCS) ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์รายงานความคืบหน้าการก่อสร้างทุกขั้นตอนแบบทันทีทันควัน (Real Time) ที่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) สนับสนุนให้นำมาใช้ในประเทศไทย ซึ่งภาครัฐกำลังศึกษาความเป็นไปได้รับมาทดลองใช้และปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานะของประเทศไทย เห็นได้ว่าเมื่อมีมาตรการใด ๆ ในโลกที่จะเพิ่มความโปร่งใสในภาครัฐไทยให้ดีขึ้นได้ ภาครัฐจะพยายามและติดตามเพื่อนำมาปรับใช้กับประเทศไทยอยู่เสมอ และจะยังมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฉบับใหม่ให้ข้อมูลสามารถออกมาได้มากและเร็วขึ้น ข้อมูลใดที่เป็นข้อมูลสาธารณะก็ให้เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตได้เลยโดยไม่ต้องรอให้มีผู้ร้องขอ นอกจากนี้ กรมบัญชีกลางซึ่งเป็นผู้ดูแลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างของรัฐทั่วประเทศ ยังมีระเบียบให้หน่วยราชการทั้งหลายต้องรายงานข้อมูลการประมูลและผลประมูลเสมอเผยแพร่ลงในเว็บไซต์ ที่สำคัญปัจจุบันข้อมูลและตัวเลขต่าง ๆ ได้เชื่อมต่อกับระบบของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (EGA) ที่จะเผยแพร่ต่อในระบบข้อมูลดิจิทัลให้ผู้สนใจนำไปใช้ต่อได้สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินในมาตรา 258 หมวด 16 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลนี้ภาครัฐมุ่งหวังให้ประเทศไทยเกิดความโปร่งใสและไร้การทุจริตคอร์รัปชันเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

จัดทำโดย

นางสาวพิชฎวรรณ กิติคุณ

วิทยาการชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

โทร 0 2244 2060 โทรสาร 0 2244 2058

Email : sapagroup1@gmail.com

บรรณานุกรม

การนำโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (ปีงบประมาณ 2554-2560) เข้าร่วมโครงการต้นแบบ

CoST. (18 กันยายน 2557). สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก

<http://ocms.airportthai.co.th/?route=article&id=63>

กรมบัญชีกลาง. (ม.ป.ป.). กระบวนการเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางของ CoST. สืบค้น 28 มีนาคม 2560

จาก http://www.cgd.go.th/cs/internet/internet/download_เอกสาร.html?page_locale=th_TH

_____. (ม.ป.ป.). การเปิดเผยข้อมูลโครงการตามแนวทาง CoST. สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก

http://www.cgd.go.th/cs/internet/internet/download_เอกสาร.html?page_locale=th_TH

_____. (ม.ป.ป.). โครงการเพื่อความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ คืออะไร. สืบค้น 28 มีนาคม 2560

จาก <http://www.cgd.go.th/cs/internet/internet/โครงการคืออะไร.html>

นคร. เห็นชอบนำโครงการทางพิเศษพระราม 3 ร่วม CoST. (11 กรกฎาคม 2559). INDEPENDENT NEWS

NETWORK. สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.innnews.co.th/show/712632/%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%99%E0%B8%B3%E0%B9%82%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A9%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A13%E0%B8%A3%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A1CoST>

คุมทุจริตโครงการก่อสร้างพหลโยธิน. (11 มกราคม 2560). ไทยรัฐ. สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.thairath.co.th/content/832925>

โครงการพัฒนา ทสท. ระยะที่ 2 (ปีงบประมาณ 2554-2560). (ม.ป.ป.). สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก

<http://cdn.airportthai.co.th/uploads/profiles/0000000009/filemanager/files/cOsT%20%E0%B8%AA%E0%B8%84%E0%B8%A3.pdf>

กรม. เห็นชอบโครงการ CoST ปฏิรูปกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างลดต้นทุนงบประมาณโครงการภาครัฐ.

(10 มกราคม 2560). สำนักข่าวอินโฟเควสท์. สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.ryt9.com/s/iq03/2582464>

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่ 5/2558 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลโครงการ

ก่อสร้างภาครัฐ (Multi-Stakeholder Group) สำหรับโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้าง

ภาครัฐ (CoST). (ม.ป.ป.). สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก

http://www.sepo.go.th/tiny_mce/plugins/filemanager/thumbs/180358.pdf

บัญชีกลางเลือก 3 โครงการก่อสร้างปี'59 มูลค่ารวม 9 พันล้านร่วม "CoST". (28 มีนาคม 2559).

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก

http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1459133808

มานะ นิมิตรมงคล. (3 สิงหาคม 2558). **มาตรการเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินโครงการของรัฐ.**

สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก <https://thaigoodgovernance.files.wordpress.com/2015/08/e0b8a1e0b8b2e0b895e0b8a3e0b881e0b8b2e0b8a3e0b980e0b89ee0b8b7e0b988e0b8ade0b884e0b8a7e0b8b2e0b8a1e0b982e0b89be0b8a3e0b988e0b887e0b983.pdf>

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2559). **การศึกษาขอบเขตรายละเอียด (Scoping Study)**

ตามแนวทางโครงการ Construction Sector Transparency Initiative (CoST).

สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก <http://tdri.or.th/wp-content/uploads/2016/08/cost.pdf>

สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์. (14 กันยายน 2559). **นายกรัฐมนตรีเปิดงานก่อสร้างโครงการพัฒนา**

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ 2 รองรับผู้โดยสาร 60 ล้านคนต่อปี. สืบค้น 30 มีนาคม 2560

จาก http://nwnt.prd.go.th/centerweb/news/NewsDetail?NT01_NewsID=TNECO5909140010021

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. (ม.ป.ป.). **การศึกษาขอบเขตรายละเอียด (Scoping Study)**

ตามแนวทางโครงการ CoST ในประเทศไทย. สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.sepo.go.th/content/243>

_____. (ม.ป.ป.). **ขอบเขตโดยละเอียดของงานที่จะจ้างที่ปรึกษา (Terms of Reference) โครงการ**

จ้างที่ปรึกษาเพื่อเป็นคณะทำงานตรวจสอบข้อมูล (Assurance Team) ตามโครงการความ

โปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (CoST). สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.sepo.go.th/assets/document/file/TORCoST59.PDF>

_____. (ม.ป.ป.). **คณะกรรมการ (Multi-Stakeholder Group).** สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.sepo.go.th/content/242>

_____. (ม.ป.ป.). **ความเป็นมาของ CoST ในประเทศไทย.** สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.sepo.go.th/content/240>

_____. (ม.ป.ป.). **หลักการและกระบวนการดำเนินงานของ CoST.** สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.sepo.go.th/content/239>

_____. (ม.ป.ป.). **CoST คืออะไร.** สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก <http://www.sepo.go.th/content/238>

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (10 มกราคม 2560). **มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มกราคม 2560.**

สืบค้น 28 มีนาคม 2560 จาก http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program23.jsp?top_serl=99322729&key_word=&owner_dep=&meet_date_dd=10&meet_date_mm=01&meet_date_yyyy=2560&doc_id1=&doc_id2=&meet_date_dd2=&meet_date_mm2=&meet_date_yyyy2=

เอกสารแนะนำ CoST: Construction Sector Transparency Initiative “โครงการเพื่อความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ”. (ม.ป.ป.). สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก

<https://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjmkNXpPenRAhWHNI8KHZeSAY0QFggUgMAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.isranews.org%2Fisranews-all-data%2Fdownload%2F6584%2F33433%2F18.html&usg=AFQjCNHvTXyFCVW61x1Ai--vk0Mlj-R90A&sig2=UaDHErXTJi20Z9LOH-yDGw&bvm=bv.145822982,d.c2l>

องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย). (4 มีนาคม 2558). มาตรการสร้างความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐ CoST: Construction Sector Transparency Initiative. สืบค้น 30 มีนาคม 2560 จาก

https://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjC46DTqbfSAhVPNbwKHcb6DaUQFggYMAA&url=https%3A%2F%2Fthaigoodgovernance.files.wordpress.com%2F2015%2F03%2Fe0b89ae0b897e0b884e0b8a7e0b8b2e0b8a1-cost.docx&usg=AFQjCNE_heYAxphy2nnSo2BkGcpeSMn8Q&bvm=bv.148747831,d.dGc